

МІГЕЛЬ ДЕ СЕРВАНТЕС СААВЕДРА

Вигадливий ідальго

ДОН КІХОТ

Ламанчський

Роман

Скорочений переклад з іспанської
Миколи Іванова

Ілюстрації
Густава Доре

КИЇВ
«ВЕСЕЛКА»

ТЕРНОПІЛЬ
«НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН»

ББК 84.4ІСП
С32

Славетний твір великого іспанського письменника оповідає про кумедні, а часом дивовижні пригоди мандрівного рицаря ДОН КІХОТА та його зброєносця САНЧО ПАНСИ.

Читаючи роман, і насмієшся досхочу, і нахвилюєшся, а під кінець задумаєшся над людським життям, а може, й над долею всього людства.

Вступне слово *Григорія Кочура*

Післямова *Євгена Сверстюка*

Друкується за виданням:

Сервантес М.

Вигадливий ідальго Дон Кіхот Ламанчський.–
Харків – Одеса: Дитвидав, 1935.

ISBN 978-966-692-283-3 (б-ка)
ISBN 978-966-01-0402-0 (укр., «Веселка»)
ISBN 978-966-10-1726-8 (укр.,
«Навчальна книга – Богдан»)

© Григорій Кочур, вступне слово,
спадкоємці, 2010
© Євген Сверстюк, післямова, 2010
© Видавництво «Веселка»,
підготовка видання, 2010

ЧАСТИНА ПЕРША

Розділ I,

де оповідається про побут та звички славнозвісного ідальго¹ Дон Кіхота Ламанчського

У Ламанчі, в одному селі, назви якого я не хочу згадувати, жив нещодавно один із тих ідальго, що все майно їхнє – спис, старовинний щит, миршава шкапина й прудкий хорт. Три чверті прибутків нашого ідальго йшло на олью², в якій було більше яловичини, ніж овечини, та на вечерю. А вечеря переважно складалася з вінегрету, п'ятницями – із сочевиці, суботами – із яєчні з салом, а неділями – ще з якогось голуб'ятка на додачу. Решту він витрачав на камзол з легкого півсукна, на оксамитові штани і такі самі туфлі; це він носив у свята.

¹ *Ідальго* – дрібний дворянин.

² *Олья* – іспанська страва.

У буденні дні ідальго прикрашав себе вбранням з найтоншого сукна свого виробу. Він мав у господі ключницю, жінку, якій перейшло за сорок, небогу, яка не дійшла ще й двадцяти літ, а для роботи у дворі та в полі був у нього хлопець, що мусив уміти й коня сідлати, і вправлятися з садовими ножицями. Мав наш ідальго років під п'ятдесят. Був він міцно збудований, сухорлявий, з обличчя худорлявий, уставав рано і дуже любив полювати. Кажуть, звали його Кіхада чи Кесада, але є підстави вважати, що звався він Кіхана. Та це не грає великої ролі у нашому оповіданні: досить того, що воно не відбігає й на крок від правди.

Треба також знати, що згаданий ідальго все своє дозвілля (тобто більшу частину року) присвячував читанню рицарських романів і так захоплено та завзято віддавався цій праці, що забував про лови й навіть про своє господарство. Цікавість і захоплення ідальго дійшли такого, що він продав кілька десятин орної землі, щоб придбати рицарських романів, і нарешті зібрав їх у своєму домі всі, які лише міг дістати. Серед цих книжок жодна не вподобалася йому так, як твори славнозвісного Фелісіяна Сільванського. Його проза та плутані вирази здавалися ідальго перлинами, а надто коли йому траплялося читати любовні листи та виклики до бою, де часто стояло таке: «Справедливість несправедливості, що вчинено моїй справедливості, так зменшила моє почуття справедливості, що я справедливо апелую до вашої вроди».

Читаючи такі фрази, бідолаха з'їхав з глузду і перестав спати, шукаючи в них змісту, якого не добрав би й не збагнув сам Арістотель¹, коли б навмисне ожив для цього. Ідальго турбували рани, що їх дістав дон Бельяніс, бо хоч і великі лікарі доглядали цього рицаря, а все ж той не міг позбутися численних шрамів на обличчі й на тілі. А втім, наш ідальго хвалив автора за обіцянку скінчити ці нескінченні пригоди й багато разів хотів узятися за перо, щоб виконати це самому. Він, безперечно, зробив би це й зробив би не без успіху, якби на перешкоді йому не стали інші напосідливі й важливіші думки.

Багато разів сперечався він з місцевим священиком (це була людина вчена й з ученим ступенем із Сігуенси²) про те, хто був кращий рицар – Пальмерін Англієць чи Амадіс³ Галльський.

¹ *Арістотель* – філософ Давньої Греції (IV ст. до н. е.).

² *Сігуенса* – місто, де за часів Сервантеса був університет.

³ *Пальмерін*, *Амадіс* – головні герої рицарських романів, популярних в Іспанії переважно наприкінці XV і в XVI ст.

Але маесе¹ Ніколас, циркульник з їхнього села, казав, що ніхто не вийде проти рицаря Феба, а коли хто й може рівнятися з ним, то хіба що дон Галаор, брат Амадіса Галльського.

Кінець кінцем рицарські романи так захопили нашого ідальго, що, читаючи їх, він проводив ночі – від смерку до ранку й день – від світової до вечірньої зорі. Отак через безсоння та постійне читання він висушив собі мозок і збожеволів. Його фантазія виповнилася всім тим, що він вичитав з книжок, – чарівництвом, змаганнями, бійками, викликами до бою, ранами, любовними листами, коханням, заздрістю та всілякою нісенітницею.

Він упевнив себе, що вся та сила-силенна пригод у книжках – достеменна правда, і нічого в світі не було йому правдивішого за них.

Він казав, що Сід Руй Діас² був дуже гарний рицар, але не міг рівнятися до рицаря Полуменистого Меча, який одним махом вклав двох надзвичайних і бундючних велетнів. Багато гарного казав він про велетня Морганте³, що один із усього велетенського роду – чванливого й нечемного – був люб'язний та добре вихований. А найкраще ставився наш ідальго до Ринальда Монтальбанського, надто ж коли, було, згадає, як той виїздив зі свого замку, грабував усе, що тільки міг, і вкрав за морем статую Магомета, зроблену, як каже історія, з чистого золота. За те, щоб дати доброї прочуханки зрадникові Ганелонві, наш ідальго віддав би ключницю та й небогу на додачу.

Зрештою, він збожеволів зовсім і йому вроїлася в голову думка, якої досі не було ще в жодного божевільного. Йому здалося пристойним і конче потрібним, щоб збільшити свою славу і для користі рідного краю, стати мандрівним рицарем. Заради цього він мусить подорожувати по всьому світу зі зброєю й кінно, шукати пригод і робити те, що, як він читав, повинні робити всі мандрівні рицарі, – тобто карати за всілякі кривди й наражатися на небезпеки, щоб, перемагаючи їх, укрити своє ім'я вічною славою. Бідолаха уявляв себе вже увінчаним за своє рицарство щонайменше короною Трапезундського царства і, захопившись цими любимими думками, хутчій почав здійснювати те, чого весь час так жадав.

¹ *Маесе* – пан.

² *Сід Руй (Родриго) Діас* – герой іспанської феодальної поеми, т. зв. романсів про Сіда (історична особа, жив у другій половині XI ст.).

³ *Морганте* – герой жартівливої поеми італійського поета Луджі Пульчі (1432–1484).

ЧАСТИНА ДРУГА

Розділ I

*про те, що священник і цирульник
говорили з Дон Кіхотом
з приводу його хвороби*

Щоб не поновляти й не викликати в пам'яті Дон Кіхота минулих подій, священник і цирульник не одвідували його мало не з місяць, але часто заходили до ключниці та небоги, доручаючи їм доглядати його й годувати стравами, що зміцнюють серце й мозок – причину всіх нещасть нашого рицаря.

Жінки казали, що робили й робитимуть це дуже пильно й дбайливо, бо в Дон Кіхота починають уже виявлятися ознаки цілком здорового розуму. Це було на велику втіху священникові й цирульникові, і вони вважали, що добре зробили, приставивши його сюди в той спосіб, про який розказано в останньому розділі першої частини цієї великої й цілком правдивої історії.

Нарешті вони вирішили одвідати Дон Кіхота й самим пересвідчитися в тім, що йому краще, хоч це покращання

й здавалося їм неймовірним. Але, йдучи на побачення, вони умовилися ні в якому разі не торкатися мандрівного рицарства, щоб не роз'ятрувати ран, які тільки-но почали гоїтися.

Дон Кіхота вони застали на ліжку, одягненого в зелений байковий жилет, з червоним толедським ковпаком на голові, висхлого і зморщеного, як мумія. Він зустрів їх привітно і на запитання про здоров'я відповів дуже розумно і найдобрішими реченнями.

В розмові своїй вони торкнулися так званих державних питань і способів керування, виправдували одні помилки та засуджували інші, висловлювалися за зміну одного звичаю та за цілковите знищення іншого; і кожен з трьох був новий законодавець, неначе сучасний Лікурґ або свіжоспечений Солон. Вони так переробили увесь громадський лад, що, здавалося, його вкинуто було в горні й вийнято звідти зовсім іншим.

У всіх справах Дон Кіхот висловлювався надзвичайно розважливо, і обидва екзаменатори були вже певні, що він цілком одужав. Присутні при цім ключниця й небога не знали, як дякувати Богові за те, що їхній пан і дядько знову прийшов до здорового розуму.

Але священник, змінивши свій попередній намір не знімати ніяких рицарських питань, захотів остаточно переконатися в тому, чи справді одужав Дон Кіхот, чи то тільки їм здається, і поволі, переходячи з одного до іншого, дійшов до новин з королівського двору.

Між іншим, він сказав, що, за певними відомостями, турки готують до наступу величезний флот, але ніхто не знає напевно їхніх планів і місця, де вдарить ця хмара. Увесь християнський світ у тривозі, яка майже щороку примушує нас братися до зброї, і його величність вживає всіх заходів, щоб захистити береги Неаполя, Сицилії та Мальти.

На це Дон Кіхот відповів:

– Його величність зробив, як найобережніший вояк, вчасно захистивши свою державу від несподіваних нападів ворога. Але якби він послухався мене, то я порадив би йому зробити одну річ, про яку його величність тепер, певно, зовсім забув.

Ледве почувши ці слова, священник сказав сам собі:

«Бідолашний Дон Кіхоте, здається мені, ти падаєш з високостей свого божевілля в глибоку безодню свого недоумства».

А циркульник, подумавши те саме, що й священник, спитав у Дон Кіхота, що то за заходи, на його думку, такі добрі і чи не треба завести й їх до довгого списку недоречних порад, які звичайно дають королям.

У країні імперської ночі, в Росії, де про вільне життя можна було лише мріяти, Дон Кіхот сприймався не таким смішним героєм, як у країнах раціоналістичного Заходу.

Зрештою, це тема окремої книги – коли, де і як читався роман «Дон Кіхот».

В добу цілковитої безпросвітності й задушення особи при комуністичному режимі Дон Кіхот стає символом позитивного героя, який вибирає право на життя. От тільки небагато зважувалися його наслідувати... Українська інтелігенція 60-х років минулого століття зустрілася з Дон Кіхотом по-своєму. То тут, то там з'являвся гурт людей, озброєних увяленнями і чеснотами з добрих старих книжок та лицарською вдачею. Симптоми донкіхотства фіксувалися в КДБ як спроби зухвалих задумів і симптоми підготовки повстання проти режиму.

Цією небезпечною недугою хворіли студенти і письменники, вчителі і журналісти. Зрідка навіть офіцери, генерали й академіки. Вірні слуги режиму цими людьми заповнювали психіатричні лікарні, тюрми, концтабори. Декого з тих зухвальців стягував Санчо Панса з висот обов'язку на доли здорового, тверезого, банального глузду. Тоді вони, махнувши рукою на журавля в небі, опускалися до згоди з владою, писали покайні заяви, і то вже був кінець їхнього донкіхотства. Розпрошавшись зі священними поривами і мріями, вони блякли, й занепадали, і жили так, що набридали навіть самі собі.

З тими, хто махнув рукою на розважливі докази Санчо Панси та обережних друзів, влада не церемонилася. Їм судились дорога терниста, казенні дома і безконечні етапи в загратованих вагонах – аж до повного «видужання».

Може, найодчайдушніший лицар, що обрав дорогу шляхетної боротьби зі злими силами комунізму, загинув у тюрмах 1985 року. Це був поет Василь Стус. Ще раніше – Юрій Литвин і Олекса Тихий. На цій донкіхотській дорозі поліг журналіст Валерій Марченко. А вже в часи «перебудови» в тюремній голодівці загинув такий самий сміливець Анатолій Марченко.

Не всі донкіхоти гинули. Наприклад, генерал Петро Григоренко, мужньо витерпівши систему переслідувань і принижень, був позбавлений громадянства. Але то ціла історія, яка дала певні уроки. Донкіхоти визбулися страху. Хто злякався чи завагався, той уже починав втрачати цю священну хворобу.

На честь Василя Стуса закінчу цю статтю своїм поетичним образом, народженим також у тюрмі, може, в найбезпросвітніші дні. Це було в тому самому відомому таборі Кучино 389/36 у лютому 1974 року, за 11 років до загибелі Поета.

Кажу – на честь Василя Стуса, бо він, отримавши в листі цей твір під час свого магаданського заслання, прийняв його якось особливо інтимно, майже як власний. Зберігся, між іншим, автограф вірша рукою Стуса, переписаний ним з пам'яті:

СЕРВАНТЕС

Скільки доріг і мук!
Стишивсь. Зібравсь. Застиг.
Може, пройшов тюрму,
Щоб тут себе знайти?

Ночі, як гурт нетяг.
Дні без надій і вітх.
Може, своє життя
Виставити на сміх?

Лицарський вік минув.
Лицарство – вік оман.
Може, пародію втну
На лицарський роман?

Знову подвійний стиль.
Знов королівський такт.
Чорні в очах хрести –
Тіні від ґрат в хрестах.

Що це – портрет душі?
Схожий? Як я між вас.
В камері цій душній
Сотні моїх Санчо Панс.

Зболений кожен нерв.
Рубаний кожен жест.
Власне, нема мене –
Дублений палімпсест.

Все ж проступа на нім
Лицарський перший текст:
Вічна суворість борні,
Вірність, воля і честь.

Вбогий дивак – і гранд.
Серце і склад думок,
Навіть отой Росинант –
Ґотика духу й кісток.

Скільки ламало життя,
Скільки брало на глум –
Чистим лишився стяг,
Вічним – шляхетний сум.

Сміх мій терпкий не вдавсь.
Сміх – мій останній шанс –
Чимсь до душі припав
Сотням отих Санчо Панс.

Цей одержимий дух,
Цей профетичний тон,
Цей круглощокий друг...
Що це було – мій сон?

Може, в житті – як в сні,
Дійсність – зовсім пуста?
Справжнє єдине в нім –
Те, що в житті святе?

Панно з Тобосо, лиш Ти,
Може, почуєш псалом
І прочитаєш листи,
Писані синім крилом?

Колом пройдуть віки
У летаргійнім сні.
Хто все ж він був такий –
Знав, що творить, чи ні?

Творчий звільнив порив.
Видав розваг юрбі...
І мимохідь створив
Пам'ятник Віри – собі!

Ти, що прийшов, спинись!
Змовкніть, раби: в броні
Лицар, високий, як спис,
На сухоребрім коні.

На закінчення варто сказати, що в кожній розвиненій літературі є вірші і пісні, присвячені лицареві Сумного Образу. Це свідчить про те, що його, того далекого іспанця, вважають своїм, рідним.

Євген Свєрстюк

ЗМІСТ

Кочур Григорій. Вступне слово 7

ЧАСТИНА ПЕРША

- Розділ I,*
де оповідається про побут та звички славнозвісного ідальго
Дон Кіхота Ламанчського 9
- Розділ II,*
де оповідається про перший виїзд Дон Кіхота зі своєї садиби 15
- Розділ III,*
де оповідається про те, у який незвичайний спосіб Дон Кіхота
висвячено на рицаря 19
- Розділ IV*
про те, що трапилося з нашим рицарем, як він виїхав з корчми 24
- Розділ V,*
де оповідається далі про злигодні нашого рицаря 31
- Розділ VI*
про другий виїзд славетного рицаря Дон Кіхота Ламанчського 36
- Розділ VII*
про великий успіх, що мав Дон Кіхот під час жахливої, ніколи
доти не чуваної пригоди з вітряками, і про інші гідні спомину
пригоди 41
- Розділ VIII*
про цікаві розмови між Дон Кіхотом і його зброноосцем
Санчо Пансою 50
- Розділ IX,*
де оповідається про нещасливу пригоду, яка спіткала Дон Кіхота,
коли він зустрівся з немилосердними янгуєсцями 54
- Розділ X*
про те, що трапилося з вигадливим ідальго у корчмі, яку він
визнав за замок 59
- Розділ XI,*
де оповідається про розмову, що Санчо Панса мав з Дон
Кіхотом, та про інші варті уваги пригоди 66
- Розділ XII,*
де оповідається про славу пригоду з шоломом Мамбріна та
здобуття його, а також про інші речі, що сталися з нашим
непереможним рицарем 76
- Розділ XIII,*
де оповідається про те, як Дон Кіхот визволив багатьох
нещасних, яких вели туди, куди вони не хотіли йти 79
- Розділ XIV*
про те, що трапилось зі славетним Дон Кіхотом
у Сьєрра-Морені й що становить одну з найхимерніших
пригод у цій правдивій історії 88
- Розділ XV,*
де міститься дальша частина пригоди в Сьєрра-Морені 98
- Розділ XVI,*
де оповідається про інші незвичайні речі, що трапилися
в Сьєрра-Морені зі славним рицарем Ламанчським, і про
покуту, яку він наклав на себе, наслідуючи Бельтенебреса 102

- Розділ XVII,*
де оповідається про зустріч Санчо в корчмі зі священником та
цирульником 113
- Розділ XVIII*
про те, як священник та циркульник здійснили свій намір, і про
інші речі, гідні того, щоб розповісти про них у цій великій
історії 117
- Розділ XIX,*
де мовиться про нову і приємну пригоду, що трапилася зі свя-
щенником та циркульником у тих самих горах 124
- Розділ XX,*
де оповідається про цікавий і дотепно вжитий спосіб звільнити
нашого закоханого лицаря від тяжкої покути, яку він сам на
себе наклав 132
- Розділ XXI,*
що оповідає про кмітливість прекрасної Доротеї і про інші
дуже приємні та втішні речі 142
- Розділ XXII*
про втішні розмови, що їх Дон Кіхот мав із Санчо Пансою,
своїм зброносцем, та про інші пригоди 147
- Розділ XXIII,*
де оповідається про те, що сталося в корчмі з усією ком-
панією Дон Кіхота 152
- Розділ XXIV,*
де оповідається про те, що ще трапилося в корчмі, і про багато
іншого, вартого уваги 157
- Розділ XXV,*
де нечувані пригоди в корчмі тривають 163
- Розділ XXVI,*
де остаточно розвіюється сумнів щодо мамбрінського шо-
лома та в'ючного сідла й оповідається про інші правдиві
історії 165
- Розділ XXVII*
про славетну пригоду з квадріерами і про велику лютість
нашого доброго лицаря Дон Кіхота 169
- Розділ XXVIII,*
де оповідається про незвичайний спосіб, у який зачаровано
Дон Кіхота Ламанського, та про інші цікаві події 173

ЧАСТИНА ДРУГА

- Розділ I*
про те, що священник і циркульник говорили з Дон Кіхотом
з приводу його хвороби 177
- Розділ II,*
що оповідає про гідну уваги суперечку, яку Санчо
мав з небогою та ключницею Дон Кіхота, і про інші втішні
пригоди 185
- Розділ III*
про кумедну розмову поміж Дон Кіхотом, Санчо Пансою та
бакалавром Самсоном Карраско 189
- Розділ IV,*
де оповідається про те, що трапилося з Дон Кіхотом,
коли він їхав побачитися зі своєю сеньйорою Дульсинеєю
Тобоською 194

- Розділ V,*
де оповідається про те, що зможе побачити той,
хто його читатиме 197
- Розділ VI,*
де оповідається про те, як майстерно зачарував Санчо
сеньйору Дульсинею Тобоську, та про інші кумедні, але
правдиві пригоди 199
- Розділ VII,*
про незвичайну пригоду хороброго Дон Кіхота з відважним
Рицарем Лісу 205
- Розділ VIII,*
де триває пригода з Рицарем Лісу й подається розумна, нова
та мила розмова, що відбулася між двома зброносцями 209
- Розділ IX,*
де далі оповідається про пригоду з Рицарем Лісу 213
- Розділ X,*
де оповідається і пояснюється, хто такі були Рицар Лісу
та його зброносець 221
- Розділ XI*
про те, що трапилося між Дон Кіхотом і одним розумним
їдальго з Ламанчі 222
- Розділ XII,*
де виявляється крайній і найвищий шабель, якого дійшла
й могла дійти нечувана мужність Дон Кіхота, і де оповідається
про щасливо завершену пригоду з левами 226
- Розділ XIII*
про славетну пригоду з зачарованим човном 231
- Розділ XIV*
про те, що сталося між Дон Кіхотом і прекрасною
мисливицею 237
- Розділ XV,*
що розповідає про багато важливих речей 241
- Розділ XVI*
про відповідь Дон Кіхота своєму ганьбителеві та про інші
важливі й цікаві події 246
- Розділ XVII,*
де оповідається, як знято чари з незрівнянної Дульсинеї
Тобоської, тобто про одну з найвизначніших пригод цієї
книги 253
- Розділ XVIII,*
де оповідається про зроблені Дон Кіхотові вказівки, як
зняти чари з Дульсинеї, та про інші незвичайні пригоди 256
- Розділ XIX,*
де оповідається про надзвичайну й неуювлену пригоду
дуенї Долориди, по-інакшому графині Тріфальді 262
- Розділ XX,*
де переказується те, що повідала про свою долю дуеня
Долорида 264
- Розділ XXI*
про речі, що стосуються до цієї пригоди й цієї пам'ятної
історії 268
- Розділ XXII*
про появу Клавленію й про кінець цієї довгої пригоди 271

- Розділ XXIII*
про губернаторство Санчо на острові 275
- Розділ XXIV,*
де оповідається далі про те, як поведився Санчо, будиши
губернатором 279
- Розділ XXV*
про те, що сталося з Санчо Пансою, коли він обходив свій
острів 285
- Розділ XXVI*
про бурхливий кінець губернаторства Санчо Панси 287
- Розділ XXVII*
про те, що трапилося з Санчо в дорозі, та про інші речі,
цікавіших за які бути не може 292
- Розділ XXVIII,*
де оповідається про те, як Дон Кіхот попросився з герцогом,
і про те, як на нього сипонуло стільки пригод, що одна
переганяла іншу 296
- Розділ XXIX,*
де оповідається про незвичайний випадок, який можна
вважати за пригоду, що трапилася Дон Кіхотові 305
- Розділ XXX*
про те, що трапилося з Дон Кіхотом, коли він в'їжджав
до Барселони, і про інші речі, в яких правдивого більше,
ніж розумного 311
- Розділ XXXI,*
що розповідає про пригоди з зачарованою головою та
про інші нісенітниці, про які не можна не розповісти 313
- Розділ XXXII,*
де мова йде про пригоду, що завдала Дон Кіхотові прикрості
більше, ніж усе, що трапилося з ним досі 319
- Розділ XXXIII,*
де подаються відомості про те, хто був Рицар Білого
Місяця 323
- Розділ XXXIV,*
де мовиться про те, що бачитиме той, хто його читатиме,
і чутиме той, кому його читатимуть 324
- Розділ XXXV*
про те, як Дон Кіхот вирішив стати пастухом і хотів жити
на вільнім повітрі, поки мине обіцяний ним рік, і про інші
справді цікаві та гарні пригоди 325
- Розділ XXXVI*
про шетинясту пригоду, що трапилася з Дон Кіхотом 327
- Розділ XXXVII*
про те, що приключилося з Дон Кіхотом та його
зброєносцем Санчо, коли вони їхали додому 330
- Розділ XXXVIII*
про те, як Дон Кіхот і Санчо приїхали додому, та про інші
події, що прикрашають цю велику історію і надають
їй правдивості 335
- Розділ XXXIX*
про те, як Дон Кіхот захворів, та про його смерть 337
- Сверсток Євген. Наш гість жаданий – Дон Кіхот* 340

Літературно-художнє видання
Бібліотека світової літератури для дітей у 100 томах
«СВІТОВИД»
заснована 2004 року

Серія перша. Від давнини до Нового часу
СЕРВАНТЕС СААВЕДРА Мігель де

**ВИГАДЛИВИЙ ІДАЛЬГО
ДОН КІХОТ ЛАМАНЧСЬКИЙ**

Роман

Для середнього та старшого шкільного віку

Скорочений переклад з іспанської
ІВАНОВА Миколи Олексійовича

Вступне слово *КОЧУРА Григорія Порфировича*

Післямова *СВЕРСТЮКА Євгена Олександровича*

Ілюстрації *ДОРЕ Густава*

Редактор *В. І. Цінко*. Художній редактор *В. І. Зайцева*. Коректор *М. З. Волович*.
Комп'ютерна верстка *Т. В. Березанської*. Комп'ютерний набір *Н. М. Крюкової*

Підписано до друку 08.09.10 Формат 60х90/16. Папір офсетний № 1. Гарнітура Dutch.
Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 22. Умовн. фарб.-вдб. 23,13. Обл.-вид. арк. 19,52.
Тираж 4000 пр. Зам. 560.

Видавництво дитячої літератури «Веселка», Мельникова, 63, Київ, 04050
e-mail: veskiev@iptelecom.net.ua
www.veselka.com.org.ua

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру серія ДК № 29 від 31.03.2000 р.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»,
а/с 529, Тернопіль, 46008
тел. факс (0352) 43-00-46; 25-18-09
www.bohdan-books.com. publishingh@budny.te.ua
office@bohdan-books.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК №370 від 21.03.2001 р.

Віддруковано з готових діапозитивів у видавництві
«Навчальна книга – Богдан», пр. С. Бандери, 34-а,
Тернопіль, 46002, тел/факс (0352) 43-42-62, 52-06-07

Сервантес Сааведра, Мігель де.

С32 Вигадливий ідальго Дон Кіхот Ламанчський: роман /скороч. пер. з ісп. М. Іванова; [вступ. слово Г. Кочура; післямова Є. Сверстюка]; іл. Г. Доре.– К.: Веселка; Тернопіль: Навч. книга – Богдан, 2010.– 351 с.: іл.– (Б-ка світ. л-ри для дітей у 100 т. «Світовид»). Сер. перша. Від давнини до Нового часу).

ISBN 978-966-692-283-3 (б-ка)

ISBN 978-966-01-0402-0 (укр., «Веселка»)

ISBN 978-966-10-1726-8 (укр., «Навчальна книга – Богдан»)

Славетний твір великого іспанського письменника оповідає про кумедні, а часом дивовижні пригоди мандрівного рицаря Дон Кіхота та його зброєносця Санчо Панси. Читаючи роман, і насмієшся досхочу, і нахвилюєшся, а під кінець задумаєшся над людським життям, а може, й над долею всього людства.

ББК 84.4ІСП